

N:o 32.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1901, kl. 1 e. m.

*Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 7,
med anledning af väckta motioner om skrifvelse till
Kongl. Maj:t angående utskänkning under sön- och helg-
dagar af vin och maltdrycker å lägerplatser.*

Andra Kammaren hade till sitt andra tillfälliga utskott hänvisat en af herrar *W. Bengtsson, Joh. Sjöberg* och *C. Johansson* i Aflösa väckt motion, n:o 131, hvori begäres, »att Andra Kammaren för sin del ville besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det Kongl. Maj:t efter utredning täcktes taga i öfvervägande, huruvida ej utskänkning å lägerplatser af vin och starkare maltdrycker må kunna vara förbjuden under sön- och helgdagar utom till vid måltider spisande gäster».

Utskottet afgaf öfver ifrågavarande motion betänkande, som återfinnes i Andra Kammarens tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3, hvori utskottet på deri anförda skäl hemstälde, »att Andra Kammaren för sin del måtte besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t efter utredning taga i öfvervägande, huruvida ej utskänkning å lägerplatser af vin och starkare maltdrycker må kunna varda förbjuden under sön- och helgdagar utom till vid måltider å marketenterierna spisande gäster».

Utskottets framställning blef, då den i kammaren till behandling förekom den 27 sistlidne februari, af kammaren återremitterad till utskottet.

Samme motionärer hafva sedermera i ny motion, n:o 172, som likaledes till utskottet hänvisats, gjort ett tillägg till det i motionen n:o 131 framställda yrkandet, hvarigenom detsamma skulle komma att erhålla följande lydelse:

»att Andra Kammaren för sin del måtte besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t efter utredning taga i öfvervägande, huruvida ej utskänkning å lägerplatser af vin och starkare maltdrycker må kunna vara förbjuden under sön- och helgdagar utom vid måltider till spisande gäster, samt att, derest en dylik reform ej i sin helhet skulle kunna genomföras, förrän en alkoholgräns emellan starkare och svagare maltdrycker blir lagstadgad, äfven så fort ske kan draga försorg om en lagändring i berörda syfte».

Såsom utskottet i det återremitterade utlåtandet framhöll, är det ostridigt, att vin- och ölutskänkning å lägerplatserna i synnerhet under sön- och helgdagar föranleder oordningar. Under dessa dagar samlas civila besökande till stort antal å lägerplatserna, och de komma ej blott från angränsande bygd utan äfven från mera aflägsna trakter, ej sällan medelst särskildt anordnade extratåg. Det anses af många vara ett stort nöje att tillbringa sin söndag på närgränsande lägerplats. Genom annonser i ortstidningarna rigtas uppmaningar till befolkningen att deltaga i utfärder till densamma. Att en stor del af de besökande dervid begagnar det erbjudna tillfället att anlita ölserveringsställena och genom allt för flitigt njutande af hvad der serveras berusa sig är icke ovanligt. Lätt uppstå såsom en följd häraf oordningar, hvarjemte de som sålunda använt sin söndag i regeln blifva odugliga till arbete under påföljande dag. Kommunalmyndigheter, föräldrar, ja alla ordningsälskande se med oro och sorg, att ingenting göres för att stäfja detta missförhållande.

Utskottet, som i fjol tillstyrkte aflåtande af en skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande denna angelägenhet, en hemställan, som bifölls af Andra men afslogs af Första Kammaren, anser fortfarande, att det i ordningens och sedlighetens intresse är synnerligen af behovet påkalladt, att effektiva åtgärder snarast möjligt vidtagas i syfte att åstadkomma inskränkning i den ifrågavarande utskänkingen.

Bland de invändningar, som kunna göras mot sådana åtgärders vidtagande under nuvarande förhållanden, torde endast den, att ingen alkoholgräns mellan svagare och starkare maltdrycker finnes lagstadgad, vara af afsevärd betydelse. Sålunda invänder man, att så länge en sådan gräns icke blifvit af lagstiftningen erkänd, kan någon bestämd åtskilnad icke göras mellan svagare och starkare maltdrycker, så att tillåtelse att utskänka enbart de förra men ej de senare kan gifvas. Motionärerna hafva också tagit hänsyn till denna invändning och

derför hemställt, att Riksdagen måtte uttala sig för att denna en gång begärda och af alla nykterhetsvänner ifrigt åtrådade lagstadgade alkoholgräns snarast möjligt måtte komma till stånd. Utskottet instämmer på det lifligaste med motionärerna uti denna deras önskan, ty så länge en sådan gräns icke varder stadgad är det svårt, i vissa fall omöjligt att föreskrifva effektiva inskränkningar i ölutskänkningsen. Då emellertid frågan om en alkoholgräns redan är föremål för Kongl. Maj:ts pröfning på grund af maldryckskomiténs betänkande och Konungens befallningshafvandes yttranden deröfver samt med anledning af ifrågasatt tillverknings-skatt å öl, torde denna stora och hela maldryckslagstiftningen berörande fråga icke lämpligen böra upptagas i samband med den detalj, i hvilken motionärerna önska förändring, hvadan utskottet ansett sig icke böra i det slutliga yrkandet beröra sagda spörsmål, synnerligast som det, enligt utskottets mening, icke bör vara omöjligt att äfven under nuvarande förhållanden och med gällande lagstiftning åstadkomma förbättrade utskänkingsförhållanden å lägerplatserna.

Svårigheten att, innan en alkoholgräns lagstadgats vid försäljning eller utskänkning af maldrycker, skilja mellan svagare och starkare sådana torde göra sig minst gällande å så begränsade områden som lägerplatserna, der rörelsen när som helst kan kontrolleras och der riklig tillgång på öfvervakare finnes. På lägerplatserna skulle ett stadgande, att under sön- och helgdagar endast utskänkning af svagdricka finge ega rum, lättare kunna tillämpas än ett sådant i fråga om å landsbygden anordnad utskänkingsrörelse för allmänheten. Dock har äfven i fråga om den senare arten af maldrycksutskänkning det visat sig vara möjligt att inrätta enbart svagdricksförsäljning. Flere Konungens befallningshafvande hafva nemligen, enligt hvad utskottet har sig bekant, i ordningens och sedlighetens intresse ansett sig kunna medgifva rättighet till utskänkning endast af svagdricka. Härigenom har i praktiken allaredan, åtminstone på somliga orter, uppdragits en viss gräns mellan svagare och starkare maldrycker, och några svårigheter eller olägenheter af detta praktiska ordnande af den teoretiskt svärlösta frågan lära icke hafva uppstått. Kan denna anordning som sagdt med förmån tillämpas för den stora allmänheten, bör den ock kunna tillämpas å lägerplatsernas begränsade områden åtminstone under vissa dagar. Högst viktigt är, att lägerplatsernas anseende bland befolkningen höjes. De böra icke vara nöjesplatser, icke för den

civila befolkningen ersätta utvärdshus, dit denna under ledig tid kan resa för att tillfredsställa sin åstundan efter uteliv, utan de skola vara, hvad de äro afsedda till, platser, der den värnpligtige ungdomen danas till fosterlandsförsvarare. Och här bör denna ungdom hållas fredad så långt möjligt är från sådant, som kan fostra dåliga vanor och böjelser. Endast genom sådana anordningar skall värnpligten och de platser, der densamma skall fullgöras, vinna aktning och förtroende. Ett steg i sådan riktning vore att i mesta möjliga mån inskränka utskänknigen af starka drycker å lägerplatserna till en början under sön- och helgdagar, under hvilka dagar, såsom förut framhållits, omständigheterna mest trängande fordra förändring i bestående förhållanden.

Det bör anmärkas, att ordet utskänkning här ofvan är begagnadt i bemärkelsen af sådan utskänkning, som afhandlas i 5 § af 1885 års förordning och följaktligen icke berör den i 2 § af samma förordning omförmälda rätt att, i sammanhang med värdshusrörelse, vid måltider tillhandahålla spisande gäster vin och maltdrycker.

På grund af det anförda hemställer utskottet,

att Andra Kammaren för sin del måtte besluta, att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t taga i öfvervägande, huruvida ej å lägerplats, der värnpligtige undergå vapenöfning, under sön- och helgdagar all utskänkning af vin och starkare maltdrycker än svagdricka och dermed jemförliga drycker måtte kunna helt och hållet förbjudas.

Stockholm den 11 maj 1901.

Å utskottets vägnar:

JULIUS CENTERWALL.